

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Keski-Pohjanmaan alueellinen opiskeluhoolto- suunnitelma 2026-2028

Alueellinen
opiskeluhoollon
yhteistyöryhmä

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Sisällys

1 Johdanto	2
2 Lainsäädännöllinen tausta	3
2.1 Yhteisöllinen opiskeluhoito	4
2.2 Yksilökohtainen opiskeluhoito	4
2.3 Opiskeluhoitopalveluiden henkilöstö	6
2.4 Opiskeluhoillon ryhmät	6
2.5 Opiskeluhoitosuunnitelmat	8
3 Opiskeluhoitopalvelujen alueellisen toteuttamisen tavoitteet ja keskeiset periaatteet	9
4 Suunnitelma yhteistyöstä opiskeluhoillon kokonaisuuden toteuttamiseksi	12
4.1 Monialainen yhteistyö ja sen rakenteet	12
4.2 Tiedonkulku	13
5 Arviot opiskeluhoitopalvelujen kokonaistarpeesta	13
5.1 Opiskelijamäärä	13
5.2 Muut palvelujen tarpeeseen vaikuttavat tekijät	14
6 Suunnitelma opiskeluhoitopalvelujen voimavarojen kohdentamisesta	15
7 Toimenpiteet alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman toteuttamiseksi ja seuraamiseksi	16
8 Lopuksi	16
Lähteet	18
Liitteet	20

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

1 Johdanto

Opiskeluhuollolla tarkoitetaan oppilaitoksissa tehtävää työtä, jolla edistetään, pidetään yllä ja luodaan edellytyksiä opiskelijan hyvälle oppimiselle, psyykkiselle ja fyysiselle terveydelle sekä sosiaaliselle hyvinvoinnille. Opiskeluhuollon tavoitteena on edistää opiskelijoiden sekä koko opiskeluyhteisön ja -ympäristön hyvinvointia, huoltajien kanssa tehtävää yhteistyötä ja opiskelijoiden osallisuutta. Tavoitteena on myös turvata yksilökohtainen varhainen tuki kaikille sitä tarvitseville. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL, 2024.)

Hyvinvointialue ja koulutuksen järjestäjät toteuttavat opiskeluhoitoa suunnitelmallisena monialaisena yhteistyönä ja sitä tehdään yhdessä opiskelijoiden, heidän huoltajiensa ja tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. Opiskeluhoito jakautuu yhteisölliseen ja yksilökohtaiseen opiskeluhoitoon. Yhteisöllinen opiskeluhoito on ensisijaista ja ehkäisevää ja se kuuluu kaikille. Yksilökohtainen opiskeluhoito on yksilöllistä, ehkäisevää ja tukea antavaa. (THL, 2024.)

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen vastuulla on tuottaa opiskeluhoitoa psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuolto alueensa esikoululaisille, perusopetuksen oppilaille sekä toisen asteen opiskelijoille. Opiskeluhoitoa psykologi- ja kuraattoripalvelut sijoittuvat hallinnollisesti Sote-keskukseen Lapsiperheiden ja nuorten sosiaalipalvelut ja opiskeluhoito -toimintayksikön alle. Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto sijoittuu Sote-keskukseen Neuvola-, koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto -toimintayksikön alle. Opiskeluhoitoa psykologipalveluissa lähiesihenkilönä toimii johtava koulupsykologi ja kuraattoripalveluissa johtava koulukuraattori. Koulu- ja opiskelijaterveydenhuollossa lähiesihenkilönä toimii osastonhoitaja. Tällä hetkellä opiskeluhoitoa psykologi- ja kuraattoripalveluissa sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa työskentelee reilu 60 sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaista.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain (2022) mukaan hyvinvointialueen on yhdessä alueensa koulutusten järjestäjien kanssa muodostettava alueellinen opiskeluhoitoa yhteistyöryhmä. Yhteistyöryhmässä tulee olla alaikäisten huoltajien edustajia, opiskelijoiden edustajia, opiskeluhoitoa työntekijöiden edustajia sekä tarvittaessa muita yhteistyötahoja. Keski-Pohjanmaalla alueellinen opiskeluhoitoa yhteistyöryhmä on aloittanut toimintansa syksyllä 2023. Ryhmässä on edustettuna alueen kahdeksan kuntaa koulutuksen järjestäjinä sekä alueella toimivat muut koulutuksen järjestäjät. Hyvinvointialueen taholta edustettuna ovat opiskeluhoitoa psykologien ja kuraattoreiden esihenkilöt, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon henkilöstön esihenkilö sekä Lapsiperheiden ja nuorten sosiaalipalvelut ja opiskeluhoito -toimintayksikön esihenkilö. Lisäksi ryhmässä on mukana opiskelijaedustaja alueellisesta nuorisovaltuustosta sekä kolme alaikäisten huoltajien edustajaa (Kokkola, Perhojokilaakso ja Lestijokilaakso). Muita asiantuntijoita ja yhteistyötahoja on sovittu kutsuttavaksi mukaan työskentelyyn tarvittaessa. (Liite 1.)

Hyvinvointialueella tulee olla alueellinen opiskeluhoitoa suunnitelma vastuullaan olevien opiskeluhoitoa palvelujen järjestämiseksi (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki Ohl, 2022). Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueella alueellisen opiskeluhoitoa suunnitelman laadinnasta vastaa alueellinen opiskeluhoitoa yhteistyöryhmä. Suunnitelma hyväksytään hyvinvointialueen aluevaltuustossa aina valtuustokausittain ja se on tarkistettava tarvittaessa. Koulutusten järjestäjien vastuulla on laatia omat opiskeluhoitoa suunnitelmansa. Alueellinen opiskeluhoitoa suunnitelma perustuu opetuksen ja koulutuksen järjestäjien laatimiin opiskeluhoitoa suunnitelmiin ja se liitetään

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

osaksi lastensuojelulain 12 §:n 3 momentissa tarkoitettua [alueellista lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa](#), joka sisältyy puolestaan [alueelliseen hyvinvointisuunnitelmaan](#).

Keski-Pohjanmaalla alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma on valmistunut syksyllä 2023 ja se on hyväksytty keväällä 2024. Suunnitelmaa on päivitetty syksyllä 2025 ja päivitetty suunnitelma on hyväksytty 2026. Tässä suunnitelmassa oppilaitos-käsitteellä tarkoitetaan esiopetuksen toimipisteitä, perusopetuksen kouluja ja toisen asteen oppilaitoksia. Opiskelija-käsitteellä tarkoitetaan varhaiskasvatuksen esiopetukseen osallistuvia, perusopetuksen oppilaita sekä toisella asteella opiskelevia.

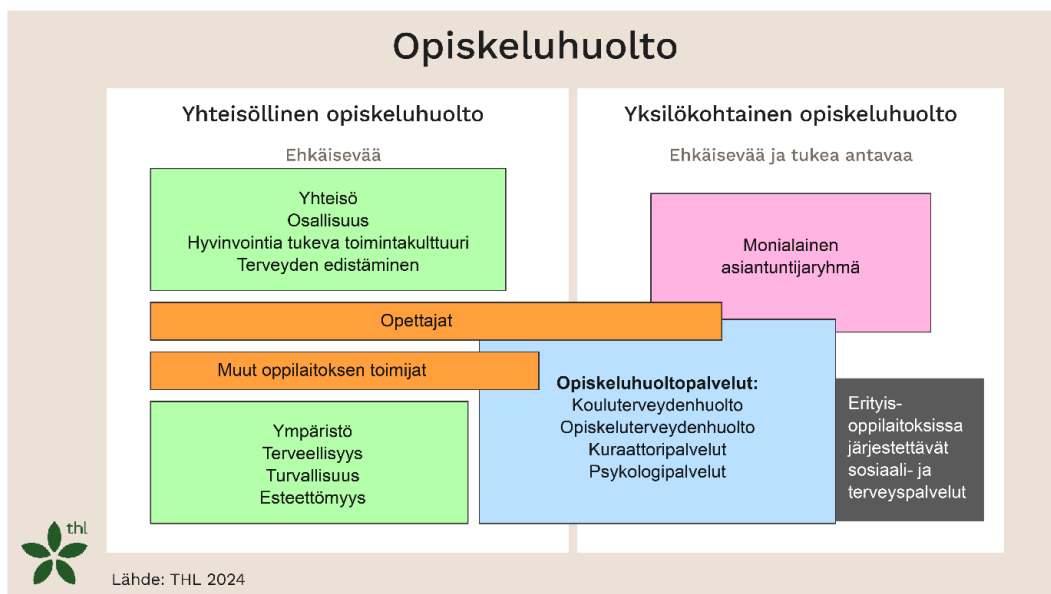
2 Lainsäädännöllinen tausta

Opiskeluhoillon suunnittelua, toteuttamista ja arviointia ohjaavat useat lait ja asetukset, joista merkittävimpänä oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013. Lisäksi opiskeluhoiltoa ohjaavat seuraavat lait:

- Perusopetuslaki 628/1998
- Lukion 714/2018 ja ammatillisen koulutuksen lait 531/2017
- Terveydenhuoltolaki ja siihen liittyvät asetukset 1326/2010
- Sosiaalihuoltolaki 1301/2014
- Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä 523/2015
- Nuorisolaki 1285/2016
- Lastensuojelulaki 417/2007
- Työturvallisuuslaki 738/2002
- Julkisuuslaki 621/1999, tietosuojalaki 1050/2018 ja sähköisen viestinnän tietosuojalaki 516/2004
- Valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta 338/2011
- Laki vapaasta sivistystyöstä 632/1998
- Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 785/1992
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 812/2000
- Lapsen oikeuksien yleissopimus 60/1991

Opiskeluhoiltoa toteutetaan koulutuksen järjestäjien ja hyvinvointialueen monialaisena suunnitelmallisena yhteistyönä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. Opiskeluhoiltoon sisältyvät koulutuksen järjestäjän hyväksymän opetussuunnitelman mukainen opiskeluhoilto sekä opiskeluhoillon palvelut, joita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut. Opiskeluhoiltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko oppilaitosyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhoiltona ja se on kaikkien oppilaitoksessa työskentelevien ammattilaisten yhteinen tehtävä. Lisäksi oppilailla ja opiskelijoilla on oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhoiltoon. Hyvinvointialue vastaa opiskeluhoillon palveluiden järjestämisestä alueellaan sijaitsevilla oppilaitoksissa, oppilas- ja opiskelijalain 1 §:ssä tarkoitettussa opetuksessa tai koulutuksessa oleville opiskelijoille heidän kotipaikastaan riippumatta. Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskelijoilla ja heidän huoltajillaan on tieto oppilaitoksen ja sen opiskelijoiden käytettävissä olevasta opiskeluhoillosta. Oppilaitoksen ja opiskeluhoillon

henkilökunnalla on velvollisuus ohjata opiskelijaa hakemaan tarvitsemiaan opiskeluhoillon etuuksia ja palveluja. (Ohl 2013, 2022.)

Kuva 1. Opiskeluhoillon kokonaisuus (THL, 2024).

2.1 Yhteisöllinen opiskeluhoito

Yhteisöllisellä opiskeluhoitolla tarkoitetaan oppilaitoksen toimintakulttuuria ja toimenpiteitä, joilla edistetään opiskelijoiden hyvinvointia, terveyttä, oppimista, vuorovaikutusta, osallisuutta sekä ympäristön terveellisyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä. Yhteisöllinen opiskeluhoito kohdistuu koko oppilaitosyhteisöön. Kaikki oppilaitoksessa työskentelevät työntekijät ovat vastuussa yhteisön hyvinvoinnista ja toteuttavat yhteisöllistä opiskeluhoitoa. (Ohl 2013, 2022.)

Yhteisöllisellä opiskeluhoitolla pyritään

- luomaan hyvinvointia tukeva oppimisympäristö ja tukemaan yhteisöllisiä toimintatapoja
- takaamaan terveellinen ja turvallinen oppimisympäristö
- edistämään mielenterveyttä
- poistamaan kasvun ja oppimisen esteitä, ehkäisemään oppimisvaikeuksia ja muita ongelmia
- tukemaan oppilaiden ja opiskelijoiden osallisuutta
- ehkäisemään syrjäytymistä
- vahvistamaan kodin ja koulun yhteistyötä.

2.2 Yksilökohtainen opiskeluhoito

Yksilökohtaisella opiskeluhoitolla tarkoitetaan yksittäiselle opiskelijalle annettavia opiskeluhoillon psykologi- ja kuraattoripalveluja, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluja sekä yksittäistä oppilasta koskevaa monialaista opiskeluhoitoa. Oppilaitoksen ja opiskeluhoillon henkilökunnalla on

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

velvollisuus ohjata opiskelijaa hakemaan tarvitsemiaan opiskeluhuollon palveluja. Yksilökohtaisen opiskeluhuollon tavoitteena on seurata ja edistää opiskelijan kokonaisvaltaista kehitystä, hyvinvointia, terveyttä ja oppimista. Tärkeää on myös varhaisen tuen turvaaminen ja ongelmien ehkäisy. Opiskelijan yksilölliset edellytykset, voimavarat ja tarpeet tulee ottaa huomioon sekä opiskeluhuollon tuen rakentamisessa että koulun arjessa. (Ohl 2013, 2022.)

Opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalveluilla tarkoitetaan opiskeluhuollon psykologin ja kuraattorin antamaa opiskelun ja koulunkäynnin tukea ja ohjausta. Palveluiden tarkoituksena on edistää ja tukea opiskelijoiden koulunkäyntiä, oppimista ja hyvinvointia sekä sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksia. Lisäksi opiskeluhuollon psykologit ja kuraattorit ovat mukana edistämässä koko oppilaitosyhteisön hyvinvointia ja tekevät yhteistyötä perheiden, oppilaitoksen muiden ammattilaisten ja yhteistyöverkoston kanssa. Psykologi- ja kuraattoripalvelut ovat vapaaehtoisia ja maksuttomia. Palvelut järjestetään lähipalveluperiaatteen mukaisesti ja ne tulee olla helposti opiskelijoiden saavutettavissa. Koulutuksen järjestäjien tulee tarjota palvelujen järjestämistä varten asianmukaiset työskentelytilat oppilaitoksista. Jos koulutuksen järjestäjän ei ole mahdollista tarjota tarkoitukseen soveltuvia tiloja oppilaitoksesta, palvelut on järjestettävä oppilaitoksen välittömässä läheisyydessä sijaitsevilla, tarkoitukseen soveltuvilla tiloilla. (Ohl 2013, 2021, 2022; THL, 2024.)

Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto on peruskoululaisille ja toisen asteen opiskelijoille sekä heidän perheilleen suunnattu lakisääteinen terveyspalvelu, jota toteuttavat terveydenhoitaja ja lääkäri ja joka on saatavilla oppilaitoksessa tai sen välittömässä läheisyydessä. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon tehtävänä on edistää ja seurata oppilaitosyhteisön hyvinvointia sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta, edistää ja seurata opiskelijoiden tervettä kasvua ja kehitystä, hyvinvointia ja opiskelukykyä sekä tunnistaa opiskelijoiden varhaisen tuen tarpeet ja järjestää tarvittava tuki sekä ohjata hoitoon ja tutkimuksiin. Kouluterveydenhuollossa tuetaan myös vanhempien ja huoltajien hyvinvointia ja kasvatustyötä. Opiskeluterveydenhuolto sisältää puolestaan edellä mainittujen tehtävien lisäksi opiskelijan terveyden- ja sairaanhoitopalvelut, jotka on järjestettävä yhtenäisenä kokonaisuutena. Opiskeluterveydenhuolto on järjestettävä niin, että opiskelijalla on mahdollisuus saada arkipäivisin virka-aikana välittömästi yhteys opiskeluterveydenhuoltoon ja palvelujen on oltava saatavilla arkipäivisin päiväsaikaan. Lisäksi toisen asteen opiskelijan tulee tarvittaessa päästä terveydenhoitajan vastaanotolle ilman ajanvarausta. (Ohl 2013, 2022; THL, 2024.)

Opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskeluhuollon psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään oppilaitoksen seitsemäntenä työpäivänä sen jälkeen, kun opiskelija tai hänen huoltajansa on tätä pyytänyt. Kiireellisissä tapauksissa keskustelumahdollisuus on järjestettävä samana tai seuraavana työpäivänä. Opiskeluhuollon psykologi tai kuraattori arvioi tapaamisen järjestämisen kiireellisyyden. Psykologin tai kuraattorin arvion perusteella opiskelijalla on oikeus saada riittävä tuki ja ohjaus opiskeluunsa ja kehitykseensä liittyvien vaikeuksien ehkäisemiseksi ja poistamiseksi. Yhteydenoton opiskeluhuollon psykologi- tai koulukuraattoripalvelujen saamiseksi voi tehdä opiskelija itse tai hänen huoltajansa, opiskelija yhdessä oppilaitoksen tai opiskeluhuollon työntekijän ja/tai huoltajan kanssa tai joku muu henkilö, joka on ammatillisessa tehtävässään tullut tietoiseksi oppilaan tai opiskelijan tuen tarpeesta. Jos oppilaitoksen työntekijä arvioi, että opiskelija tarvitsee opiskeluhoitopalveluja, hänen on otettava viipymättä yhteyttä koulu- tai opiskeluterveydenhuollon työntekijään tai opiskeluhuollon psykologiin tai kuraattoriin yhdessä opiskelijan kanssa ja annettava tiedossaan olevat tuen tarpeen arvioimiseksi

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

tarvittavat tiedot. Jos yhteydenottoa ei ole mahdollista tehdä yhdessä opiskelijan kanssa, on opiskelijalle ja hänen huoltajalleen annettava tieto yhteydenotosta. Opiskeluhuollon työntekijöitä on aina mahdollisuus konsultoida nimettömästi. (Ohl 2013, 2022.)

2.3 Opiskeluhoitopalveluiden henkilöstö

Opiskeluhoitopalvelujen henkilöstöön kuuluvat lain mukaisesti opiskeluhuollon kuraattorit ja psykologit sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajat ja lääkärit. Lisäksi jokaisen oppilaitoksen käytettävissä on oltava sellaisen vastaavan kuraattorin palveluja, joka on sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 7 §:ssä tarkoitettu ammattihenkilö. (Ohl 2013, 2021, 2022.) Opiskeluhuollon osalta yhteistyötä tehdään koulutuksen järjestäjien kasvatusta- ja opetushenkilöstön sekä oppilaitoksissa toimivien muiden sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten kanssa.

Opiskeluhoitopalveluiden henkilöstömitoituksia ohjaa kouluterveydenhuollon osalta Terveysten- ja hyvinvoinnin laitoksen laatima suositus vuodelta 2023 ja opiskeluterveydenhuollon osalta suositus vuodelta 2021. Kuraattori- ja psykologipalveluiden osalta henkilöstömitoitukset perustuvat oppilas- ja opiskelijahuoltolakiin (2021, 2023). Opiskeluhuollon kuraattori- ja psykologipalveluita järjestettäessä yhtä kuraattoria kohden saa olla enintään 670 opiskelijaa ja yhtä psykologia kohden enintään 780 opiskelijaa (Ohl 2021). Terveysten- ja hyvinvoinnin laitoksen suosituksen mukaan kouluterveydenhuollossa tulee olla yksi kokopäiväinen ja ympärivuotinen terveydenhoitaja 460 oppilasta kohti. Mitoituksessa on huomioitava oppilasmäärää alentavasti työntekijän useat toimipisteet, erityisen tuen tarpeet sekä mahdollinen sairaanhoidollinen työ (mm. neuropsykiatrinen (nepsy) diagnostiikka, ohjaus ja kontrollit), jota ei ole varsinaisissa mitoituksissa huomioitu. Kokopäiväistä ja ympärivuotista koululääkäriä kohti tulee olla korkeintaan 2100 oppilasta. (Hietanen-Peltola, Ahvalo ja Jahnukainen, 2023; THL, 2024.) Toisella asteella Terveysten ja hyvinvoinnin laitos suosittelee yhtä kokopäiväistä terveydenhoitajaa 570 opiskelijaa kohti ja yhtä kokopäiväistä lääkäriä 1 800 opiskelijaa kohti (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2021).

2.4 Opiskeluhuollon ryhmät

Hyvinvointialueen on yhdessä alueensa kuntien kanssa muodostettava **alueellinen opiskeluhoitopalveluyhteistyöryhmä**. Jos hyvinvointialueen alueella on kunnan lisäksi muita koulutuksen järjestäjiä, heidän tulee olla edustettuina yhteistyöryhmässä. Yhteistyöryhmässä tulee myös olla alaikäisten vanhempien tai huoltajien sekä opiskelijoiden edustajia, opiskeluhoitopalveluiden työntekijöiden edustajia sekä tarvittaessa muita yhteistyötahoja. Kaksikielisen hyvinvointialueen alueellisessa opiskeluhoitopalveluyhteistyöryhmässä on oltava kummankin kansalliskielen edustus. Yhteistyöryhmä toimii hyvinvointialueen ja sen alueella toimivien koulutuksen järjestäjien yhteistyöelimenä. Ryhmän tehtävä on

- valmistella alueellinen opiskeluhoitopalvelusuunnitelma hyvinvointialueen aluevaltuustolle
- seurata alueellisen opiskeluhoitopalvelusuunnitelman toteutumista sekä opiskeluhoitopalveluiden, koulutuksen järjestäjien, sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden sekä muiden tarvittavien palveluiden yhteistyön toteutumista
- käsitellä hyvinvointialueen ja sen alueella toimivien koulutuksen järjestäjien välisiä opiskeluhoitopalveluyhteistyökysymyksiä

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

- huolehtia muista erikseen annettavista tehtävistä. (Ohl 2022.)

Koulutuksen järjestäjä vastaa opiskeluhuollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista. Tätä tehtävää varten koulutuksen järjestäjällä tai tarvittaessa useammalla koulutuksen järjestäjällä yhdessä on monialainen **opiskeluhuollon ohjausryhmä**. (Ohl 2013, 2022.)

Koulu- ja oppilaitoskohtaisen opiskeluhuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista vastaa monialainen **oppilaitoskohtainen opiskeluhoitoryhmä** (vrt. yhteisöllinen hyvinvointiryhmä YHR) (Ohl 2016). Ryhmää johtaa koulun tai oppilaitoksen rehtori tai joku muu koulutuksen järjestäjän nimeämä edustaja. Ryhmässä on tärkeä olla edustettuna kattavasti koulun opetushenkilöstöä ja opiskeluhuollon työntekijöitä. Lisäksi on tärkeä huomioida opiskelijoiden ja huoltajien osallisuus. Oppilaitoskohtainen opiskeluhoitoryhmä kokoontuu koulun tai oppilaitoksen tarpeen mukaan (esim. kolme kertaa lukuvuodessa) ja ryhmän kokouksista pidetään pöytäkirjaa.

Oppilaitoskohtaisen opiskeluhoitoryhmän tärkeimpiä tehtäviä ovat

- koulu- tai oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen
- oppimisympäristön fyysisen ja psyykkisen terveellisyyden seuranta
- oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvoinnin ja osallisuuden yleinen seuraaminen ja tukeminen
- yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnitteleminen, toteuttaminen ja kehittäminen
- kiusaamisen vastainen työ
- pelastus- ja kriisisuunnitelmien laadinta/ylläpito, kriisiryhmänä toimiminen ja työn koordinointi.

Yksittäisen oppilaan tai opiskelijan tuen tarpeen selvittämiseksi ja opiskeluhuollon palvelujen järjestämiseksi kootaan monialainen **asiantuntijaryhmä**. Ryhmän kokooa se opetushenkilöstön tai opiskeluhuollon palveluiden työntekijä, jolle huoli herää ja jolle asia työtehtävien perusteella kuuluu. Ryhmän monialainen kokoonpano perustuu tapauskohtaiseen harkintaan ja käsiteltävään asiaan. Asiantuntijaryhmän koollekutsuminen edellyttää aina opiskelijan, sekä tarpeen niin vaatiessa, huoltajan suostumuksen. Opiskelijan osallisuus, omat toivomukset ja mielipiteet on otettava huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuisissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muut henkilökohtaiset edellytyksensä huomioiden. Opiskelijan sekä tarvittaessa huoltajan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella asian käsittelyyn voi osallistua tarvittavia koulun ulkopuolisia yhteistyötahoja (esim. terapeutti) sekä opiskelijan läheisiä. Asiantuntijaryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa opiskelijan asiassa tarpeellisiksi katsomiltaan asiantuntijoilta. Yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi saatavat tiedot kirjataan opiskeluhoitokertomukseen, joka tallennetaan koulutuksen järjestäjän ylläpitämään opiskeluhuollon rekisteriin (opiskeluhoitorekisteri). (Ohl 2013, 2022.)

Alueellinen opiskeluhoollon yhteistyöryhmä

**Yhden tai useamman koulutuksen järjestäjän
yhteinen opiskeluhoollon ohjausryhmä**

**Oppilaitoskohtainen opiskeluhooltoryhmä
(vrt. yhteisöllinen hyvinvointiryhmä YHR)**

Oppilas-/opiskelijakohtainen asiantuntijaryhmä

Kuva 2. Opiskeluhoollon eri ryhmät.

2.5 Opiskeluhooltosuunnitelmat

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain (2022) mukaisesti hyvinvointialueella tulee olla valtuustokausittainen **alueellinen opiskeluhooltosuunnitelma** hyvinvointialueen vastuulla olevien opiskeluhooltopalvelujen järjestämiseksi. Suunnitelma hyväksytään hyvinvointialueen aluevaltuustossa ja se on tarkistettava tarvittaessa. Alueellinen opiskeluhooltosuunnitelma perustuu hyvinvointialueella sijaitsevien koulutuksen järjestäjien opiskeluhooltosuunnitelmiin ja sen tulee sisältää seuraavat asiat:

- Opiskeluhooltopalvelujen alueellisen toteuttamisen tavoitteet ja keskeiset periaatteet
- Suunnitelma hyvinvointialueen ja koulutuksen järjestäjien välisestä yhteistyöstä opiskeluhoollon kokonaisuuden toteuttamiseksi
- Hyvinvointialueen alueella sijaitsevien koulutuksen järjestäjien opiskeluhooltosuunnitelmista ilmenneet arviot opiskeluhooltopalvelujen kokonaistarpeesta ja muut mahdollisesti tarvittavat toimenpiteet
- Suunnitelma opiskeluhooltopalvelujen voimavarojen kohdentamisesta
- Toimenpiteet alueellisen opiskeluhooltosuunnitelman toteuttamiseksi ja seuraamiseksi.

Alueellinen opiskeluhooltosuunnitelma liitetään oppilas- ja opiskelijahuoltolain (2022) mukaisesti osaksi alueellista lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa, joka puolestaan sisältyy alueelliseen hyvinvointisuunnitelmaan. Alueellisen opiskeluhooltosuunnitelman tavoitteiden toteutumista seurataan ja raportoidaan säännöllisesti ja suunnitelmallisesti.

Kunkin koulutuksen järjestäjän on laadittava opiskeluhoollon kokonaisuuden toteuttamiseksi oma **koulutuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelma** yhteistyössä oppilaitosten henkilöstön, opiskeluhooltopalvelujen, opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Koulutuksen järjestäjän

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

opiskeluhooltosuunnitelman tulee sisältää opiskeluhoollon toteuttamisen tavoitteet ja keskeiset periaatteet sekä toimenpiteet opiskeluhoollon toteuttamiseksi ja seuraamiseksi. Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että suunnitelmassa on oppilaitoskohtaisesti seuraavat tiedot:

- Arvio opiskeluhoollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhooltopalveluista
- Oppilaitosyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoollon edistämiseksi ja tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi
- Yhteistyön järjestäminen opiskelijoiden ja heidän perheidensä sekä oppilaitoksessa työskentelevien ja muiden opiskelijoiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa
- Suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä toimenpiteet opiskelijoiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Koulutuksen järjestäjän on seurattava opiskeluhooltosuunnitelman toteutumista oppilaitoksissa ja tarkistettava sitä tarvittaessa (Ohl 2022).

3 Opiskeluhooltopalvelujen alueellisen toteuttamisen tavoitteet ja keskeiset periaatteet

Alueellinen opiskeluhooltosuunnitelma perustuu koulutuksen järjestäjien laatimiin paikallisiin opiskeluhooltosuunnitelmiin ja niistä esiin nousseisiin tarpeisiin ja tavoitteisiin. Näihin suunnitelmiin on koottu yhteen koulutuksen järjestäjien oppilaitoskohtaisia tietoja ja toimintaa tukevia erillisiä suunnitelmia ja toimintamalleja (esim. koulupoissaoloihin liittyvä toimintasuunnitelma, kriisisuunnitelma, suunnitelma oppilaiden ja opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä).

Paikallisten opiskeluhooltosuunnitelmien tavoitteiden ohella opiskeluhooltopalveluiden tavoitteet ja keskeiset periaatteet pohjautuvat sote-uudistuksen tavoitteisiin. Uudistuksen tavoitteeksi on asetettu yhdenvertaisten ja laadukkaiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen turvaaminen hyvinvointialueella asuville, palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden parantaminen, hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen, ammattitaitoisen työvoiman saannin turvaaminen, ikääntymisen ja syntyvyyden laskun aiheuttamiin haasteisiin vastaaminen sekä kustannusten kasvun hillitseminen. Sote-uudistuksen tavoitteiden pohjalta on laadittu myös Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueelle toimintastrategia: ”Hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta läpi elämän – Suomen toimivimmalla hyvinvointialueella”. (Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus (sote-uudistus) 2024, Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen strategia 2026-2029.)

Kuva 3. Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen strategia 2026-2029.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueella opiskeluhoillon psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuolto sijoittuvat Sote-keskukseen. Keskeisenä toimintaa ohjaavana ajatuksena on lasten, nuorten, perheiden ja aikuisten terveyden, hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen laadukkailla, joustavilla ja moniammatillisilla palveluilla yhteistyössä yksilöiden, perheiden ja heidän läheistensä kanssa.

Keski-Pohjanmaalla alueellisessa opiskeluhoillon yhteistyöryhmässä on keskusteltu ja tehty tilannekatsausta opiskelijoiden, oppilaitosten ja opiskeluhoillon nykytilanteesta sekä tutustuttu saatavilla oleviin, alueella toimivien koulutuksen järjestäjien opiskeluhoitosuunnitelmiin. Näiden pohjalta opiskeluhoollolle on laadittu seuraavat alueelliset tavoitteet:

- 1) Hyvinvointialueella toteutuu lainmukaisesti ja laadukkaasti yhteisöllinen opiskeluhoito ja yksilökohtainen opiskeluhoito.
- 2) Hyvinvointialueella on saatavilla tasavertaisesti opiskeluhoitopalveluja esiopetuksesta toiselle asteelle.
- 3) Opiskeluhoitopalvelut järjestetään tiiviissä yhteistyössä hyvinvointialueen ja koulutuksen järjestäjien sekä muiden yhteistyötahojen kanssa.
- 4) Opiskeluhoitopalveluiden suunnittelussa, toteuttamisessa ja kehittämisessä huomioidaan hyvinvointialueen opiskelijoiden ja oppilaitosten alueelliset ja paikalliset tarpeet.
- 5) Hyvinvointialueella vahvistetaan ja kehitetään opiskeluhoillon kokonaisuutta tukevia yhteistoimintarakenteita.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

Opiskeluhuollon toteuttamista varten keskeisiksi periaatteiksi on määritelty seuraavat:

- Hyvinvointialueella opiskeluhuollon toimijoilla ja koulutuksen järjestäjillä on **yhteinen näkemys ja ymmärrys** siitä, miten opiskeluhoitoa suunnitellaan, toteutetaan ja kehitetään. Monialaisen yhteistyön vahvistamista ja kehittämistä jatketaan yhteisövaikuttavuusviitekehityksen puitteissa ja sen toimintaperiaatteiden mukaisesti.¹
- Opiskeluhoitoa toteutetaan ensisijaisesti **yhteisöllisenä, ennaltaehkäisevänä opiskeluhoitona** ja se on kaikkien oppilaitoksissa työskentelevien ammattilaisten yhteinen tehtävä.
- Opiskeluhoitopalveluja toteutetaan varmistamalla palvelujen **yhdenvertaisuus ja saatavuus** sekä hyödyntämällä tutkittuun tietoon perustuvia ja **vaikuttavaksi todettuja työmenetelmiä**.²
- Opiskeluhoitopalvelut tuotetaan **oikea-aikaisesti lähipalveluina** oppilaitoksissa tai niiden välittömässä läheisyydessä (vrt. matalan kynnyksen periaate ja lähipalveluperiaate). Lähipalvelujen rinnalla hyödynnetään enenevässä määrin etä- ja digipalveluiden tarjoamia mahdollisuuksia.
- Opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa **osallisuutta ja asiantuntemusta** vahvistetaan taustoista riippumatta opiskeluhuollon kaikilla tasoilla.
- Opiskeluhoollosta ja opiskeluhoollon palveluista **tiedotetaan aktiivisesti ja avoimesti** niin hyvinvointialueen kuin koulutuksen järjestäjien toimesta.
- Opiskeluhoitopalvelujen henkilöstön **pito- ja vetovoimaa** vahvistetaan muun muassa osaamisen kehittämisen, työhyvinvoinnin tukemisen ja johtamiskäytänteiden keinoin.

---

¹ Yhteisövaikuttavuus-viitekehityksessä (Collective Impact) hyödynnetään systeemijattelua ihmisten ja yhteiskunnan kompleksisten ja monialaista yhteistyötä vaativien ongelmien ratkaisemiseksi. Malli tarkastelee toimijoiden ja tekojen keskinäisiä riippuvuussuhteita ja vahvistaa toimijoiden yhteisen tavoitteen saavuttamiseen tarvittavia toimia. Yhteisövaikuttavuudessa on kyse ryhmästä eri sektoreiden avaintoimijoita, jotka ovat sitoutuneet toimimaan yhteisen tavoitteen eteen ratkaistakseen tietyn sosiaalisen ongelman tai vahvistaakseen tiettyä kehityskulkua. (Collective Impact Forum 2025, Kania & Kramer 2011, Yhteisövaikuttavuus – uudistamme lapsiperheiden palvelujärjestelmää 2023.)

² Vaikuttavaksi todettuja psykososiaalisen tuen ja hoidon työmenetelmiä ovat esimerkiksi Lapset puheeksi® (LP) -menetelmä (Mieli ry 2025) sekä Terapiat etulinjaan toimintamallissa kehitellyt lasten ja nuorten ohjatut omahoidot, IPC, ahdistuksen lyhytinterventio ALI ja kognitiivinen lyhytterapia KLT (Terapiat etulinjaan 2025).

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

4 Suunnitelma yhteistyöstä opiskeluhuollon kokonaisuuden toteuttamiseksi

4.1 Monialainen yhteistyö ja sen rakenteet

Hyvinvointialueen ja koulutuksen järjestäjien yhteistyötä, toimivia yhteistyörakenteita ja tiedonkulkua pidetään keskeisinä tekijöinä laadukkaan yhteisöllisen ja yksilöllisen opiskeluhuollon kannalta. Toimijoiden välille on tärkeää luoda yhdessä tekemisen kulttuuri. Olemassa olevien yhteistyörakenteiden vahvistamisen ja kehittämisen lisäksi on tärkeää luoda tarvittavia uusia rakenteita, myös erikoissairaanhoidon ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueella monialaista yhteistyötä on sitouduttu rakentamaan ja edistämään yhteisövaikuttavuus-viitekehyksen mukaisesti. Opiskeluhuollon kokonaisuutta suunnitellaan, toteutetaan ja kehitetään hyvinvointialueen ja alueella toimivien koulutuksen järjestäjien kesken. Hyvinvointialueella toimii oppilas- ja opiskelijahuoltolain (2022) mukainen alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä (Liite 1), jossa ovat mukana hyvinvointialueen opiskeluhuollon edustajat, hyvinvointialueella toimivien koulutuksenjärjestäjien edustajat sekä opiskelijoiden ja alaikäisten huoltajien edustajat. Lisäksi kokouksiin on sovittu kutsuttavaksi tarvittaessa ja tilanteen mukaan eri asiantuntijoita ja yhteistyötahoja. Yhteistyöryhmä on nimennyt keskuudestaan puheenjohtajan ja sihteerin, joka lähettää edustajille etukäteen kokouskutsut ja jälkikäteen kokouksista laaditut muistiot sähköpostilla. Ryhmä kokoustaa neljä kertaa vuodessa, kaksi kertaa kevätlukukaudella ja kaksi kertaa syyslukukaudella. Ryhmässä keskitytään lain määrittelemien tehtävien hoitamiseen sekä yhteistyön rakentamiseen ja juurruttamiseen toimijoiden kesken.

Yhteisövaikuttavuus antaa toimivat raamit monialaiselle yhteistyölle (vrt. Yhteisövaikuttavuus – uudistamme lapsiperheiden palvelujärjestelmää 2023). Sen puitteissa yhteistyötä voidaan tehdä tavoitteellisesti yhdessä toimialoista riippumatta ja saada näin toimijoiden koko potentiaali käyttöön. Yhdessä tekemällä on mahdollista kehittää sekä oppilaitosympäristöjä että ratkaista yksittäisten opiskelijoiden haasteita, jotka voisivat olla liian hankalia yksittäisen ammattiryhmän ratkaistavaksi tai erillisesti työskennellen. Monialaisessa yhteistyössä on aina vahvasti mukana opiskelija itse ja/tai hänen läheisensä. Onnistuneen monialaisen yhteistyön rakentumiselle on tärkeää luottamuksellinen ja kunnioittava ilmapiiri, toimivat rakenteet, asiantuntijuuden tunnistaminen sekä aikaa yhteiselle keskustelulle ja reflektoinnille. Näiden tekijöiden toteutuminen edellyttää onnistunutta yhteistyön koordinoitua sekä yhteistyö- ja kommunikaatiotaitoja.

Hyvinvointialueen opiskeluhoitopalvelujen henkilöstö osallistuu mahdollisuuksien mukaan oman alansa asiantuntijoina koulutuksen järjestäjien opiskeluhuollon ohjausryhmiin, oppilaitoskohtaisiin opiskeluhoitoryhmiin sekä muuhun verkosto- ja kehittämistyöhön. Lisäksi oppilaitostasolla monialaista yhteistyötä tehdään yksittäisten opiskelijoiden opiskeluhuollollisissa ja oppimisen tuen asioissa (asiantuntijaryhmät, pedagogisen tuen ryhmät). Monialaista yhteistyötä tuetaan ja edistetään yhteisillä suunnitteluhetkillä, selkeillä ohjeistuksilla, ajantasaisilla opiskeluhoitosuunnitelmissa, vuosikelloilla, tiedottamisella, uusien työntekijöiden hyvällä perehdytyksellä ja yhteisillä koulutuksilla.

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

4.2 Tiedonkulku

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueella opiskeluhollosta tiedottaminen on aktiivista ja avointa. Koulutuksen järjestäjät vastaavat oppilas- ja opiskelijahuoltolain (2013) mukaisesti siitä, että opiskelijoilla sekä heidän huoltajillaan on tieto oppilaitoksen käytettävissä olevasta opiskeluhollosta. Tärkeä on tuntee käytettävissä olevat palvelut ja tietää, mitä ja miten apua on saatavilla. Opiskeluholloin työntekijöiden on hyvä esittäytyä säännöllisesti oppilaitoksissa niin opiskelijoille, huoltajille kuin oppilaitoksen henkilökunnalle sekä tiedottaa palveluistaan, tehtävistä ja työalueistaan. Lisäksi on tärkeä varmistaa, että oppilaitoksessa toimivien opiskeluholloin työntekijöiden yhteystiedot on helposti saatavilla esimerkiksi kyseisen yksikön ilmoitustauluilla, esitteissä, kotisivuilla, Wilmassa ja muissa sähköisissä kanavissa. Hyvinvointialue vastaa puolestaan siitä, että opiskeluholloinpalvelujen henkilöstön yhteystiedot löytyvät asiakkaille ja yhteistyötahoille Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen kotisivuilta [yhteystiedoista](#).

Keski-Pohjanmaalla toimivat koulutuksen järjestäjät tuovat alueellisen opiskeluholloin yhteistyöryhmälle säännöllisesti tiedoksi oppilaitoksista nousevia toiveita, tarpeita ja kehittämiskohteita niin opiskelijoiden kuin henkilöstön näkökulmasta. Samoin koulutuksen järjestäjät huolehtivat riittävästä tiedonvälityksestä oppilaitoksille, jotta toimijoilla on tarvittava tieto opiskeluholloin toteuttamiseksi ja yhteistyön sujumiseksi. Alueellisen opiskeluholloin yhteistyöryhmän sisäinen viestintä toteutuu pääasiallisesti sähköpostin kautta. Lisäksi yhteistyöryhmän kokouksiin aikataulutetaan aina aikaa muiden asioiden käsittelyyn, millä varmistetaan osaltaan toimijoiden suora keskinäinen kommunikointi. Sisäisen viestinnän ohella on tärkeä kehittää alueellisen opiskeluholloin yhteistyöryhmän ulkoista viestintää liittyen muun muassa ryhmän olemassaolosta sekä ryhmän toiminnasta ja tavoitteista tiedottamiseen.

5 Arviot opiskeluholloinpalvelujen kokonaistarpeesta

Koulutuksen järjestäjät ja hyvinvointialue arvioivat säännöllisesti opiskeluholloinpalveluiden tilaa ja tarvetta sekä vaikuttavuutta muun muassa Kouluterveyskyselyyn, Tea-viisarin sekä erilaisten yksikkökohtaisten kyselyiden (ml. laajojen terveystarkastusten ja MOVE-testien yhteenvedot) ja poissaolokoontitietojen avulla. Edellä mainittujen lisäksi opiskeluholloinpalvelujen suunnittelussa hyödynnetään hyvinvointialueella kerättäviä potilas- ja asiakastietojärjestelmistä saatavia tilastotietoja, kuten käyntimääriä, käyntisyitä, diagnoositietoja sekä lakisääteisten terveystarkastusten ja hoitotakuun toteutumista.

5.1 Opiskelijamäärä

Opiskeluholloinpalvelujen merkittävin tarpeeseen vaikuttava tekijä on opiskelijoiden kokonaismäärä. Lukuvuonna 2025-2026 Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueella on 732 esikoululaista, 7914 peruskoululaista ja reilu 6500 lukiokoulutuksessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa opiskelevaa opiskelijaa, jotka ovat lain mukaan oikeutettuja opiskeluholloin palveluihin (Liite 2). Toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa on käytössä jatkuva haku ja opiskelijat valmistuvat pitkin lukuvuotta, joten tarkkojen opiskelijamääriä antaminen on mahdotonta. Keski-Pohjanmaalla oppilaitosten koot vaihtelevat muutamasta kymmenestä opiskelijasta satoihin ja muutama tuuhanteen opiskelijaan.

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Näiden eroavaisuuksien takia oppilaitosten välillä on eroja siinä, millaisia työskentelytapoja opiskeluhuollolla on, kuinka usein opiskeluhuoltopalveluiden työntekijät ovat paikalla oppilaitoksessa ja monestako oppilaitoksesta/yksiköstä yksittäinen työntekijä vastaa.

5.2 Muut palvelujen tarpeeseen vaikuttavat tekijät

Opiskeluhuoltopalvelujen tarve vaihtelee paljon niin yksilö- ja yhteisötasolla kuin eri ajankohtina. Viime vuosina palveluiden tarvetta ovat lisänneet monet yhteiskunnassa ilmenneet kriisit sekä lasten ja nuorten elinympäristössä tapahtuneet muutokset. Tällaisia kriisejä ja muutoksia ovat esimerkiksi koronapandemia, eri alueilla olevat konfliktit ja sodat, ilmastonmuutos ja sosiaalisen median jatkuva läsnäolo lasten ja nuorten arjessa. Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueella opiskelijoiden suurimmat tuen tarpeet liittyvät psyykkisiin oireisiin ja mielenterveyden ongelmiin, käyttäytymisen pulmiin, neuropsykiatrisiin haasteisiin, kiusaamiseen, poissaoloihin ja kouluikämyttömyyteen, päihteiden käyttöön, perheen sisäisiin kriiseihin sekä eriasteisiin oppimisvaikeuksiin. Muina opiskeluhuoltopalveluiden tarpeeseen vaikuttavina tekijöinä Keski-Pohjanmaalla on tunnistettu seuraavia:

- Alueen kaksikielisyys, suomen- ja ruotsinkielisten opiskelijoiden määrä (liite 2)
- Maahanmuuttajataustaisten (huomioiden mm. aiempi kouluhistoria ja kielelliset valmiudet) sekä perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaiden määrä (liite 2)
- Varhennetun oppivelvollisuuden opiskelijoiden määrä sekä perusopetuksessa oppilaskohtaisia tukitoimia tarvitsevien opiskelijoiden määrä ja toisella asteella erityisen tuen opiskelijoiden määrä
- Lasten ja nuorten sosioekonomiset taustat (esim. huoltajien koulutustausta ja mahdollinen työttömyys, päihde- ja mielenterveysongelmat sekä perheväkivalta)
- Lasten ja nuorten keskuudessa näkyvät alueelliset ilmiöt kuten mielenterveysongelmat, koulukiusaaminen, päihteidenkäyttö, porukoituminen/jengityminen, paikalliset kriisitilanteet
- Opiskeluhuoltopalvelujen työntekijäkohtaiset opiskelija- ja työyksikkömäärät
- Muiden sote-palvelujen saatavuus
- Sote-palveluiden työntekijävaje etenkin lääkäreiden ja psykologien osalta.

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

6 Suunnitelma opiskeluhoitopalvelujen voimavarojen kohdentamisesta

Opiskelijoiden hyvinvointia, koulunkäyntiä ja oppimista tukevien toimien ensisijaisuus on opiskeluhoollon keskiössä. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain (2013) mukaisesti painopiste tulisi olla ennaltaehkäisevässä ja yhteisöllisessä opiskeluhoollon, minkä lisäksi työtä tehdään monialaisesti yksilötasolla. Vaikka yksilökohtainen opiskeluhoito vie huomattavan paljon resursseja, on tärkeää löytää tasapaino yhteisöllisen ja yksilökohtaisen työn välillä.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueella opiskeluhoitopalveluiden resurssit kohdennetaan ensisijaisesti lakisääteisiin tehtäviin ja palveluja toteuttaa oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa määritellyt toimijat. Opiskeluhoollon psykologien ja kuraattoreiden työn osalta tämä tarkoittaa oppilaitosyhteisöjen hyvinvoinnin edistämistä sekä opiskelijoiden oppimisen, hyvinvoinnin sekä sosiaalisten ja psyykkisten valmiuksien tukemista. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa työn painopiste on lakisääteisissä terveystarkastuksissa sekä ennaltaehkäisevässä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä. Opiskeluhoollon työntekijöiden tarkemmat työnkuvat löytyvät tämän suunnitelman liitteestä (Liitteet 3-7). Opiskeluhoollon toteutumista tukee myös muut oppilaitoksissa toimijat sivistys- ja sote-alan ammattilaiset. Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueella syksyllä 2025 aloittaneen NuoVa-tiimin eli nuorten vastaanottotiimin työntekijät³ tarjoavat osaltaan opiskeluhoitoa täydentäviä mielenterveys- ja riippuvuuspalveluita yläkouluissa ja toisen asteen oppilaitoksissa.

Opiskeluhoitopalveluiden henkilöstön määrää ohjaa valtakunnallisesti lait ja suositukset, joilla pyritään takaamaan riittävästi työntekijöitä opiskeluhoitopalveluihin ja lakisääteisten tehtävien hoitamiseen. Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueella henkilöresurssi suhteessa alueen oppilas- ja opiskelijamääriin ilmenee liitteestä yhdeksän (Liite 8). Tarkasteltaessa opiskeluhoitopalvelujen henkilöstömitoitusta alueellisesti on tärkeää kuulla opiskelijoita, huoltajia, opiskeluhoollon työntekijöitä sekä koulutuksen järjestäjiä. Vaikka työntekijämitoitus katsotaan alueellisenä kokonaisuutena, työn tarkempi kohdentaminen tapahtuu yhdessä koulujen ja opiskeluhoitohenkilöstön kesken, jolloin voidaan huomioida koulujen ja oppilaitosten erilaiset tarpeet. Opiskeluhoitopalvelujen työntekijät ja esihenkilöt toimivat ensisijaisina asiantuntijoina opiskeluhoollon voimavarojen kohdentamisessa. Opiskelijamääriä sekä paikallisia erityispiirteitä (esim. kaksikielisyys, opiskelijoiden tuen tarpeet, muiden sote-palvelujen saatavuus) seurataan säännöllisesti ja henkilöresurssia pyritään kohdentamaan näiden mukaisesti jokaiseen yksikköön.

Opiskeluhoitopalveluiden tarpeeseen vaikuttaa ajankohtaiset, paikalliset ja oppilaitoskohtaiset ilmiöt. Näitä ilmiöitä ei välttämättä pystytä aina ennustamaan etukäteen. Näin ollen opiskeluhoitopalveluissa tulisi olla liikkumavaraa reagoida ja vastata eri aikoina ja eri paikoissa esille nouseviin, yllättäviinkin tilanteisiin. Ei-kiireellisten tehtävien osalta henkilöstöresurssin suhteen tulisi olla tarvittavaa joustoa, jotta käytettävissä olevia resursseja voitaisiin kohdentaa väliaikaisesti kiireellisten asioiden hoitamiseen. Opiskeluhoitopalveluiden resursseja suunniteltaessa on tarpeen

---

³ NuoVa-tiimi muodostuu kouluilla toimineista psykologeista ja Nuotan eli nuorten päihde-riippuvuuspalveluiden työntekijöistä.

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

huomioida alueelliset palvelu- ja hoitoketjut ja niihin kirjatut tehtävät opiskeluhoitohenkilöstön osalta sekä alueella käytettävissä olevat erityispalvelut ja muut asiantuntijaresurssit.

7 Toimenpiteet alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman toteuttamiseksi ja seuraamiseksi

Tämä alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma kuvaa ja ohjaa Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueella toteutuvan opiskeluhoillon ja opiskeluhoitopalveluiden kokonaisuutta. Suunnitelma on voimassa ajalla 2026-2028. Lain mukaan suunnitelma hyväksytään hyvinvointialueen aluevaltuustossa ja se on tarkistettava tarvittaessa.

Alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman toteutumisesta ja seurannasta vastaa Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen opiskeluhoillon alueellinen yhteistyöryhmä yhdessä opiskeluhoitopalveluiden esihenkilöiden kanssa. Opiskeluhoitosuunnitelmaan kirjattujen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamiseksi on tärkeä, että suunnitelmasta tiedotetaan avoimesti ja se on käytettävissä niin koulutuksen järjestäjillä, opiskeluhoitopalveluiden henkilöstöllä, opiskelijoilla ja huoltajilla kuin muilla yhteistyökumppaneilla ja sidosryhmillä. Opiskeluhoillon alueellisen yhteistyöryhmän jäsenet tuovat edustamansa ryhmän puolesta yhteisiin kokouksiin viestiä suunnitelman toteuttamista koskevista havainnoista, ideoista ja teoista oppilaitoksissa ja palveluissa. Koulutuksen järjestäjät sekä hyvinvointialue huolehtivat ja seuraavat omalta osaltaan sitä, että suunnitelman tavoitteita ja keskeisiä periaatteita edistetään ja kehitetään aktiivisesti alueen kaikissa kunnissa, oppilaitoksissa ja palveluissa yhteistyössä tarvittavien tahojen kanssa.

8 Lopuksi

Opiskeluhoitopalvelut ovat toimineet Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen järjestämävastuulla kolmen vuoden ajan. Opiskeluhoillon kokonaisuutta on kehitetty ja viety eteenpäin valtakunnallisten linjausten mukaisesti. Painopistettä on kohdistettu enenevässä määrin ennaltaehkäisevään ja yhteisölliseen opiskeluhoilton, unohtamatta yksilökohtaisia opiskeluhoitopalveluita.

Keski-Pohjanmaalla opiskeluhoitopalvelut halutaan tuottaa tasavertaisesti ja laadukkaasti esiopetuksesta toisen asteen opintoihin. Tärkeä on seurata ja arvioida säännöllisesti lakisääteisten palvelujen toimivuutta ja palveluihin pääsyä sekä henkilöstön riittävyyttä suhteessa oppilas- ja opiskelijamääriin. Jo pidemmän aikaa haasteena on ollut osaavan ja ammattitaitoisen henkilöstön riittävyys erityisesti psykologi- ja lääkäripalveluissa. Osaltaan tähän haasteeseen on pyritty ja pystytty vastaamaan ostopalveluilla. Pidemmän päälle palvelujen toteuttaminen ostopalveluna ei kuitenkaan ole mielekäs, kestävä ja kustannustehokas ratkaisu. Henkilöstöressurssihaasteen voittamiseksi on tarpeen tehdä aktiivisesti työtä, kehittää rekrytointia ja miettiä laajemminkin alueen pito- ja vetovoimatekijöitä.

Viime vuosina opiskeluhoitopalvelujen kysyntä on kasvanut koko Suomessa ja myös Keski-Pohjanmaalla. Palveluihin ohjaututaan matalalla kynnyksellä ja hyvin moninaisilla tuen tarpeilla.

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Jotta apua pystytään tarjoamaan oikea-aikaisesti ja täsmällisesti, on tärkeä tunnistaa tuen tarpeet ja ottaa systemaattisesti käyttöön erilaisia vaikuttavaksi todettuja työmenetelmiä (esim. psykososiaalisen tuen ja hoidon menetelmät). Palvelujen kysynnän kasvaessa ajankohtaiseksi tulee myös erilaisten etä- ja digipalveluiden kehittäminen ja kokeileminen lähipalvelujen rinnalla. Tärkeä on arvioida opiskeluhoitopalvelujen vaikuttavuutta sekä alue- että paikallisilla tasoilla eri raporteista saaduilla indikaattoreilla ja mittareilla. Palvelujen vaikuttavan ja laadukkaan toteutumisen varmistamiseksi on tarpeen kehittää muun muassa omavalvontaa ja asiakaspalautejärjestelmää.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueella opiskeluhoitopalveluiden kehittäminen on päässyt hyvää vauhtiin. Tärkeää on edelleen kehittää opiskeluhoitopalveluita tiiviisti yhdessä hyvinvointialueen ja koulutuksen järjestäjien kesken ja jatkaa yhdessä tekemisen kulttuurin vahvistamista ja juurruttamista niin paikallisesti kuin koko hyvinvointialueen tasolla. Viime vuosina yleisenä trendinä on ollut lasten ja nuorten pahoinvoinnin lisääntyminen ja ongelmien moninaistuminen ja kompleksisoituminen. Tämän takia monialainen yhteistyö on entistä ajankohtaisempaa.

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Lähteet

AIKAA LAPSELLE – Keski-Pohjanmaan kuntien ja Kruunupyyn kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2020-2024. Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue. <https://soite.fi/palvelut-ja-yhteys/terveyden-ja-hyvinvoinnin-edistaminen/lasten-ja-nuorten-hyvinvointisuunnitelma/>, viitattu 2.12.2025.

Collective Impact Forum. 2025. <https://collectiveimpactforum.org/what-is-collective-impact/>, viitattu 2.12.2025.

Hietainen-Peltola, M.; Ahvalo, J. & Jahnukainen, J. 2023. Lastenneuvolan ja kouluterveydenhuollon henkilöstömitoitussuositukset 2023. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos: Helsinki.

Kania, J., & Kramer, M. 2011. Collective Impact. Stanford Social Innovation Review, 36-41.

Keski-Pohjanmaan alueellinen hyvinvointikertomus 2022 ja hyvinvointisuunnitelma 2023-2025. Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue. <https://soite.fi/palvelut-ja-yhteys/terveyden-ja-hyvinvoinnin-edistaminen/alueellinen-hyvinvointikertomus/>, viitattu 2.12.2025.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen strategia 2026-2029. <https://soite.fi/soite/tietoa-soitesta/>, viitattu 24.4.2026.

Lapset puheeksi® -menetelmä. 2025. MIELI Suomen Mielenterveys ry. <https://mieli.fi/materiaalit-ja-koulutukset/tietoa-mielenterveyden-vahvistamisesta/perheet/toimiva-lapsi-ja-perhe-tyo/lapset-puheeksi-menetelma/>, viitattu 2.12.2025.

Lastensuojelulaki 2007. <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417>, viitattu 12.11.2025.

Oppilas- ja opiskeluhuoltolaki 2013, 2016, 2021, 2022. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2013/20131287?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=opiskeluhuolto#L2P9>, viitattu 12.11.2025.

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2021. Kuntainfo: Opiskeluterveydenhuoltoon uudet henkilöstömitoitussuositukset. <https://stm.fi/-/kuntainfo-opiskeluterveydenhuoltoon-uudet-henkilostomitaitussuositukset>, viitattu 12.11.2025.

Terapiat etulinjaan. 2025. <https://terapiatetulinjaa.fi>, viitattu 12.11.2025.

Terveidenhuoltolaki 2010, 2022. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101326?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=ammatillisesta%20koulutuksesta>, viitattu 12.11.2025.

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. 2024: Lapset, nuoret ja perheet. Opiskeluhoitopalvelut. <https://thl.fi/aiheet/lapset-nuoret-ja-perheet/sote-palvelut/opiskeluhoitopalvelut>, viitattu 2.12.2025.

Yhteisövaikuttavuus – uudistamme lapsiperheiden palvelujärjestelmää. 2023. Helsinki: Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiö. <https://itla.fi/yhteisovaikuttavuus/>, viitattu 2.12.2025.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus (sote-uudistus). 2024. Sosiaali- ja terveysministeriö. <https://stm.fi/soteuudistus>, viitattu 2.12.2025.

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Liitteet

Liite 1. Keski-Pohjanmaan alueellisen opiskeluhuollon yhteistyöryhmän jäsenet (2026).

Maarit Biskop, toimintayksikön vastaava esihenkilö, Soite
Johanna Puumala, johtava koulupsykologi, Soite (sihteeri)
Carola Holmbäck-Puskala, johtava koulukuraattori, Soite
Anu Vähärautio, toimintayksikön vastaava esihenkilö, Soite
Mika Sarkkinen, kasvun ja oppimisen tuen päällikkö, Kokkola
Tony Widjeskog, ruotsinkielisten opetuspalvelujen johtaja, Kokkola
Ville Vihla, sivistysjohtaja, Perho
Maria Keltti-Heikkilä, sivistysjohtaja, Veteli
Kirsi-Maria Kanala, erityisopettaja, Halsua
Minerva Rannila, sivistysjohtaja, Kaustinen
Leena Kivijakola, kasvatus- ja opetusjohtaja, Kannus
Ville Hirvikoski, sivistysjohtaja, Toholampi (puheenjohtaja)
Marjaana Typpö, sivistys- ja hyvinvointijohtaja, Lestijärvi
Nina Sundström, rehtori, Keski-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymä
Anne Eteläaho, opiskelijahuollon koordinaattori, Keski-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymä
Johanna Elo, koulutuspäällikkö, Luovi
Juhani Koivisto, koulutuspäällikkö ja opinto-ohjaaja, Keski-Pohjanmaan Konservatorio
Simo Ikola, koulutusjohtaja, STEP-koulutus
Elma Huusko, opiskelija, alueellinen nuorisovaltuusto
Heidi Kant, huoltaja, Kokkolan kaupunki
Heidi Läspä, huoltaja, Perhonjokilaakso
Mirka Isokangas, huoltaja, Lestijokilaakso

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Liite 2. Koulutuksen järjestäjien ilmoittamat oppilas- ja opiskelijamäärät Keski-Pohjanmaalla (lukuvuosi 2025-2026).

	esiopetus	perusopetus	lukio (2. aste)	ammatillinen koulutus (2. aste)	ruotsinkieliset opiskelijat	maahanmuuttajataustaiset opiskelijat*
Halsua	11	99	-	-	-	6
Kannus	45	632	97	-	-	5
Kaustinen	36	521	185	-	7	22
Kokkola	546	5559	948	-	992	305
Lestijärvi	8	59	-	-	-	-
Perho	39	414	50	-	-	1
Toholampi	26	362	64	-	-	14
Veteli	21	268	50	-	-	15
Keski-Pohjanmaan ammattiopisto	-	-	-	4948	169	425
Ammattiopisto Luovi	-	-	-	100	2	3
Keski-Pohjanmaan Konservatorio	-	-	-	53	1	1
STEP-koulutus	-	-	-	70	-	13

* Sisältää eri kieli- ja kulttuuritaustaiset sekä valmistavassa opetuksessa olevat oppilaat ja opiskelijat.

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Liite 3. Opiskeluhuollon kuraattorin (koulukuraattori ja vastaava koulukuraattori) työnkuva.

Koulukuraattorit ja vastaavat koulukuraattorit ovat koulu yhteisöissä sosiaalialan asiantuntijoita. Tehtävässä painottuu sosiaaliohjauksellinen, ehkäisevä ja yhteisöllinen työote. Perustehtävä on yksittäisten oppilaiden/opiskelijoiden ja koko koulu yhteisön hyvinvoinnin tukeminen. Työn painopisteenä on ennaltaehkäistä koulunkäyntiin liittyvien vaikeuksien syntyä sekä auttaa olemassa olevissa pulmissa.

Oppilaan/opiskelijan tapaamiset voivat liittyä mm. sosiaalisiin suhteisiin sekä elämän- ja arjenhallinnan asioihin. Tyypillisiä tilanteita, jolloin koulukuraattoria tarvitaan, ovat runsaat poissaolot, kaverisuhteisiin tai käyttäytymiseen liittyvät pulmat tai mielen hyvinvointiin liittyvät huolet. Koulukuraattorit ja vastaavat koulukuraattorit hoitavat tilanteita oppilaan, huoltajan tai opettajan pyynnöstä. Yhteistyötä tehdään huoltajien, opettajien ja eri viranomaisten kanssa. Koulukuraattorit ja vastaavat koulukuraattorit tekevät yhteisöllistä työtä kouluissa sekä osallistuvat yhteisöllisiin opiskeluhoitoryhmän (YHR) kokouksiin.

Koulukuraattoripalveluita järjestettäessä saa yhtä koulukuraattoria kohden olla enintään 670 opiskelijaa. Vastaavien koulukuraattoreiden sosiaalityöntekijän koulutus tuo toimenkuvaan oman näkökulman. Keskipohjanmaan hyvinvointialue Soiten jokaisessa koulussa toimii koulukuraattori ja tarvittaessa myös vastaavan koulukuraattorin palvelut ovat saatavilla.

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Liite 4. Opiskeluhuollon psykologin (koulupsykologi) työnkuva.

Koulupsykologi on kouluyhteisössä lapsen ja nuoren kehityksen, psyykkisen terveyden sekä vuorovaikutuksen asiantuntija. Koulupsykologi toimii osana koulujen opiskeluhuolta. Työssä painottuu konsultatiivinen, hyvinvointia edistävä ja ongelmia ennaltaehkäisevä työskentelyote.

Yhteisöllinen työ

Koulupsykologi toimii koulun moniammatillisessa yhteisöllisessä hyvinvointiryhmässä (YHR) psykologisen tiedon asiantuntijana. Koulupsykologi osallistuu luokka-, ryhmä- ja koulukohtaiseen työskentelyyn. Työmuotoina ovat luokkahavainnoinnit, oppitunnit/luennot ja työpajat. Lisäksi koulupsykologi on mukana ryhmäytymisessä, koko kouluyhteisön hyvinvointia edistävissä tempauksissa, koulun erilaisissa tapahtumissa, vanhempainilloissa sekä koulun kriisityössä. Koulupsykologi voidaan myös kutsua koulun henkilökuntakokouksiin ja VESO-päiviin.

Yksilöllinen työ

Kartoitus yksilöllisen psykologisen tuen tarpeen arvioimiseksi käynnistyy koulun henkilökunnan, huoltajien tai oppilaan/opiskelijan oman yhteydenoton perusteella. Yhteistyössä mietitään, suunnitellaan ja arvioidaan, millä keinoin oppilaan hyvinvointia, toimintakykyä ja koulunkäyntiä voitaisiin tukea. Koulupsykologin työn keskeisenä lähtökohtana on oppilaan tilanteen tulkinta toimiminen. Työ perustuu luottamuksellisuuteen ja vaitiolovelvollisuuteen.

Koulupsykologin työhön kuuluvat kohdennetut ja lyhyet psykologiset interventiot (1-20 käyntiä). Koulupsykologin kanssa voidaan käsitellä koulunkäyntiä ja opiskeluun, tunne-elämään ja mielenterveyteen, kriiseihin ja traumoihin sekä perhetilanteeseen ja sosiaalisiin suhteisiin liittyviä asioita. Työskentely on aina tavoitteellista. Yksilökäyntien lisäksi työmuotoina ovat asiantuntijaryhmät, toiminnalliset pienryhmät, konsultaation antaminen koulujen/oppilaitosten henkilöstölle ja yhteistyötahoille sekä yhteistyö läheisten ja huoltajien kanssa. Tarvittaessa oppilas/opiskelija ohjataan saamaan koulun ulkopuolista tukea.

Koulupsykologin tekemään kognitiiviseen tutkimukseen tullaan opettajan ja/tai erityisopettajan laittamalla läheteellä. Tutkimuksen tavoitteena on arvioida oppilaan/opiskelijan oppimista edistäviä ja estäviä tekijöitä sekä tuen tarvetta koulunkäynnin onnistumiseksi. Koulupsykologi laatii tutkimuksesta lausunnon. Koulupsykologi ei aseta diagnoosia. Koulupsykologin tutkimuksessa voi tulla esille lapsen tai nuoren kasvuun ja kehitykseen liittyviä huolenaiheita, joiden takia oppilas ohjataan tarvittaessa jatkotutkimuksiin. Myös tunne-elämään ja käyttäytymiseen liittyvien arviointien osalta oppilas voidaan ohjata koulun ulkopuolisen tuen piiriin.

Muu työ

Koulupsykologi osallistuu erilaisissa alueellisissa työryhmissä lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukemiseen ja edistämiseen tähtäävään kehittämistyöhön sekä hallinnollisiin ratkaisuihin osana ennaltaehkäisevää ja rakenteisiin vaikuttavaa työtä.

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Liite 5. Kouluterveydenhoitajan työnkuva.

Kouluterveydenhuolto on peruskoululaisille ja heidän perheilleen suunnattu lakisääteinen terveyspalvelu, joka on saatavilla koulupäivien aikana koululla tai sen välittömässä läheisyydessä. Se on perusterveydenhuollon maksuton palvelu. Hyvinvointialueen on järjestettävä kouluterveydenhuollon palvelut alueellaan sijaitsevien perusopetusta antavien oppilaitosten oppilaille. Kouluterveydenhuollon tehtäviin sisältyvät

- oppilaan kasvun ja kehityksen sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen
- vanhempien ja huoltajien kasvatustyön tukeminen
- oppilaan erityisen tuen tai tutkimusten tarpeen varhainen tunnistaminen ja tukeminen, pitkäaikaisesti sairaan lapsen omahoidon tukeminen yhteistyössä muiden opiskeluhoitoon toimijoiden kanssa sekä tarvittaessa jatkotutkimuksiin ja -hoitoon ohjaaminen
- kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin edistäminen ja seuranta
- suun terveydenhuolto
- oppilaan terveydentilan toteamista varten tarpeelliset erikoistutkimukset

Koko ikäluokan kattavat vuosittaiset terveystarkastukset muodostavat kouluterveydenhuollon toiminnan rungon. Luokilla 1., 5. ja 8. terveystarkastukset toteutetaan laajoina ja vanhemmat pyydetään mukaan tarkastukseen. Tarkastuksissa arvioidaan monipuolisesti oppilaan fyysistä ja psykososiaalista terveydentilaa, hyvinvointia ja oppimista. Laajoissa terveystarkastuksissa selvitetään lisäksi vanhempien ja koko perheen hyvinvointia. Terveystarkastukseen sisältyy aina yksilöllinen terveysneuvonta. Kouluterveydenhuollon henkilöstö, kouluterveydenhoitajat ja -lääkärit, ovat avainasemassa ongelmien varhaisessa havaitsemisessa ja tuen tarjoamisessa. Suun terveystarkastus toteutetaan vähintään kolme kertaa peruskoulun aikana.

Terveystarkastusten lisäksi kouluterveydenhuollossa tavataan oppilaita ja perheitä yksilöllisen tarpeen mukaisesti. Kouluterveydenhuollon tärkeä työmuoto ovat terveydenhoitajan avoimet vastaanotot, joille oppilaat voivat tulla aikaa varaamatta keskustelemaan oireistaan ja mieltä askarruttavista asioista. Lisäkäynneillä voidaan perehtyä selvittelyä vaativiin asioihin sekä seurata terveys- ja hyvinvointitilannetta, kasvua ja kehitystä tai perheen tilannetta terveystarkastusten välillä.

Kouluterveydenhuolto on osa koulujen monialaista opiskeluhoitoa. Yhteistyötä tehdään opettajien, koulukuraattorien ja -psykologien kanssa sekä yhteisöllisen että yksilökohtaisen opiskeluhoitoon työssä. Kouluterveydenhuolto on myös mukana laatimassa ja päivittämässä koulun opiskeluhoitosuunnitelmaa.

Kouluterveydenhuolto tarkastaa kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin monialaisessa yhteistyössä joka kolmas vuosi. Tarkastuksessa todettujen puutteiden korjaamista seurataan vuosittain.

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Liite 6. Opiskeluterveydenhoitajan työnkuva.

Opiskeluterveydenhuollon palvelut on tarkoitettu ammatillisessa koulutuksessa opiskeleville ja lukiolaisille. Opiskeluterveydenhuoltoon sisältyvät

- opiskelijoiden terveyden ja opiskelukyvyyn edistäminen
- opiskeluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä opiskeluyhteisön hyvinvoinnin turvaaminen ja parantaminen
- terveyden- ja sairaanhoitopalvelut, joihin sisältyvät mielenterveyshäiriöiden ja päihdeongelmien varhainen toteaminen, hoito ja jatkohoitoon ohjaus sekä seksuaaliterveyttä edistävät palvelut ja suun terveydenhuollon palvelut
- opiskelijan erityisen tuen ja tutkimuksen tarpeen varhainen tunnistaminen ja tarvittaessa tutkimuksiin ja hoitoon ohjaaminen sekä psykoterapiaan ohjaamisen edellyttämä hoito ja lausunto

Terveydenhoitajan työnkuvaan kuuluvat opiskeluterveydenhuollossa terveystarkastukset, terveydenhoitokäynnit ja sairausvastaanottokäynnit. Lisäksi työnkuvaan kuuluvat osallistuminen oppilaitoksen yhteisölliseen opiskeluhooltoon sekä osallistuminen oppilaitoksen päihde- ja kriisityöhön ja muuhun moniammatilliseen yhteistyöhön.

Opiskeluterveydenhuolto on järjestettävä niin, että opiskelijalla on mahdollisuus saada arkipäivisin virka-aikana välittömästi yhteys opiskeluterveydenhuoltoon ja palvelujen on oltava saatavilla ainakin arkipäivisin päiväsaikaan. Lisäksi toisen asteen opiskelijan tulee tarvittaessa päästä terveydenhoitajan vastaanotolle ilman ajanvarausta.

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Liite 7. Koululääkärin työnkuva.

Koululääkäri toimii koululla lääketieteen asiantuntijana. Koululääkärin työpanos suuntautuu ensisijaisesti laissa ja asetuksessa määriteltyihin lapselle ja nuorelle tehtäviin laajoihin terveystarkastuksiin. Tämän lisäksi koululääkäri on muun opiskeluhuollon henkilöstön konsultoitavissa ja tarpeen mukaan voi osallistua yksittäisen oppilaan asiassa koululla järjestettävään asiantuntijaryhmään tai muuhun verkostotapaamiseen. Koululääkäri voi koululla osallistua lapsen ja nuorten erityisen tuen tarpeen arviointiin ja toteuttamiseen yhteistyökumppaneiden kanssa.

Muu työ

Koululääkäri osallistuu erilaisissa alueellisissa työryhmissä lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukemiseen ja edistämiseen tähtäävään kehittämistyöhön sekä hallinnollisiin ratkaisuihin osana ennaltaehkäisevää ja rakenteisiin vaikuttavaa työtä.

Liite 8. Mitoitusten ja suositusten mukainen henkilöresurssi suhteessa koulutuksen järjestäjien ilmoittamiin oppilas- ja opiskelijamääriin.

	kokonais- opiskelijamäärä	kuraattori	psykologi	terveydenhoitaja (kouluterveydenhuolto)*	koululääkäri (kth)*	terveydenhoitaja (opiskeluterveydenhuolto)**	lääkäri (oth)**
Halsua	110	0,2	0,1	0,2	0,05	-	-
Kannus	774	1,2	1,0	1,4	0,3	0,2	0,05
Kaustinen	742	1,1	1,0	1,1	0,2	0,3	0,1
Kokkola	7053	10,5	9,0	12,1	2,6	1,7	0,5
Lestijärvi	67	0,1	0,1	0,1	0,03	-	-
Perho	503	0,8	0,6	0,9	0,2	0,09	0,03
Toholampi	452	0,7	0,6	0,8	0,2	0,1	0,04
Veteli	339	0,5	0,4	0,6	0,1	0,09	0,03
Keski-Pohjanmaan ammattiopisto	3200	4,8	4,1	-	-	5,6	1,8
Ammattiopisto Luovi	100	0,1	0,1	-	-	0,2	0,05
Keski-pohjanmaan Konservatorio	53	0,1	0,1	-	-	0,1	0,03
STEP-koulutus	70	0,1	0,1	-	-	0,1	0,04

Taulukossa on ilmoitettu henkilöresurssi lakisääteisten mitoitusten tai THL:n suosituksen mukaisesti: 670 opiskelijaa/opiskeluhoiton kuraattori, 780 opiskelijaa/opiskeluhoiton psykologi, kouluterveydenhuollossa 460 opiskelijaa/kouluterveydenhoitaja ja 2100 opiskelijaa/koululääkäri sekä opiskeluterveydenhuollossa 570 opiskelijaa/terveydenhoitaja ja 1800 opiskelijaa/koululääkäri.

* Laskettu perusopetuksen oppilasmäärän mukaan.

** Laskettu toisen asteen opiskelijamäärän mukaan.